

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETS DATABLAD

Produktnavn:	PROTECTING LACQUER	Side:	1/7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231033	SDS-ID:	N/7.0

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

<u>Produktnavn:</u>	PROTECTING LACQUER	<u>P-nr.</u>	Ennå ikke tildelt
<u>Anvendelse:</u>	Til beskyttelse av materialografiske preparater	<u>Emballasjestørrelse:</u>	400 ml
<u>Leverandør:</u>	Struers A/S Pederstrupvej 84 DK-2750 Ballerup Tel: +45 44 600 800		
Ansvarlig for utarbeidelse av sikkerhets- databladet:	SDS_info@dhigroup.com		

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Produktet er klassifisert: Fx; R12 Xn; R20/21 Xi; R36/38

Fysiske og kjemiske farer: Produktet er ekstremt brannfarlig, og det kan allerede ved romtemperatur dannes eksplosive damp-/luftblandinger.

Skadevirkninger på mennesker: Farlig ved innånding og hudkontakt. Irriterer øynene og huden.

Skadevirkninger på miljøet: Produktet inneholder et stoff som kan bidra til fotokjemisk ozondannelse.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

Produktet inneholder: organiske løsningsmidler, bindemidler og drivmiddel.

<u>%:</u>	<u>CAS-nummer:</u>	<u>EF-nr.:</u>	<u>Kjemisk navn:</u>	<u>Fareklassifisering:</u>	<u>Anm.:</u>
40-45	115-10-6	204-065-8	Dimetyleter	F+;R12	
25-30	1330-20-7	215-535-7	Xylen	R10 Xn;R20/21 Xi;R38	
5-10	100-41-4	202-849-4	Etylbenzen	F;R11 Xn;R20	
5-10	67-64-1	200-662-2	Aceton	F;R11 Xi;R36 R66 R67	
<5	71-36-3	200-751-6	Butan-1-ol	R10 Xn;R22 Xi;R37/38-41 R67	
<5	78-83-1	201-148-0	2-Metylpropan-1-ol	R10 Xi;R37/38-41 R67	
5-15	-	-	Metakrylatpolymer	-	

Produktnavn:	PROTECTING LACQUER	Side:	2/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produktnr.:	M1231033	SDS-ID:	N/7.0

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Brannskader: Skyll straks med vann. Fjern klær som ikke er fastbrent, under skyllingen. Tilkall ambulanse. Fortsett skyllingen under transport til sykehus.

Innånding: Gå ut i frisk luft og forbli i ro.

Hudkontakt: Ta av tilsølte klær og skyll huden grundig med vann.

Øyekontakt: Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved fortsatt irritasjon fortsettes skylling under transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet.

Inntak: Skyll straks munnen og drikk rikelige mengder vann. Hold personen under oppsyn. Ved ubehag transporteres personen til sykehus og ta med sikkerhetsdatabladet. Fremkall ikke brekning.

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

Brannslukkingsmidler: Ved brannslukking benyttes alkoholresistent skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke. Beholdere som er utsatt for varme, avkjøles med vann og fjernes fra brannstedet dersom dette kan skje uten fare.

Særlige farer: Produktet er ekstremt brannfarlig, og det kan allerede ved romtemperatur dannes eksplosive damp-/luftblandinger. Aerosolbeholdere kan eksplodere ved oppvarming på grunn av overtrykk.

Beskyttelsesutstyr til slukningspersonale: Valg av åndedrettsvern ved brann: Følg bedriftens generelle forholdsregler.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

Personlige sikkerhetstiltak: Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Unngå innånding av damper og aerosoler og kontakt med hud og øyne. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8.

Miljøbeskyttelsestiltak: Unngå utslipp i jord og vannløp.

Metoder til opprydning: Større mengder må ikke skylles ned i avløp, men samles opp med absorberende materiale. Bruk ikke sagflis eller annet brennbart materiale. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13.

Produktnavn:	PROTECTING LACQUER	Side:	3/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231033	SDS-ID:	N/7.0

7. HÅNDBTERING OG OPPBEVARING

<u>Håndtering:</u>	Unngå innånding av damper og kontakt med hud og øyne. Følg god kemikaliehygiene.
<u>Tekniske tiltak:</u>	Røyking og bruk av åpen ild og andre tennekilder forbudt.
<u>Tekniske forskrifter:</u>	Mekanisk ventilasjon kan være påkrevet.
<u>Tekniske forskrifter for oppbevaring:</u>	Følg reglene for brannfarlige væsker. Større mengder og lagerbeholdninger skal oppbevares i henhold til nasjonal forskrifter om oppbevaring av brannfarlige væsker. Fareklasse: A
<u>Oppbevaringsbetingelser:</u>	Oppbevares på et kjølig og godt ventilert sted. Unngå kontakt med oksiderende stoffer.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

Tekniske tiltak:

Det skal være effektiv ventilasjon. Normene skal overholdes, og faren for innånding av damper og sprøytetåke skal gjøres minst mulig. Det skal være lett tilgang til vann eller nøddusj.

<u>Kjemisk navn:</u>	<u>Grenseverdier:</u>		<u>Type:</u>	<u>Anm.:</u>	<u>Referanser:</u>
Dimetyleter	200 ppm	384 mg/m ³	-	-	Adm.Norm
Xylen (alle isomere)	25 ppm	108 mg/m ³	-	H	Adm.Norm
Etylbenzen	5 ppm	20 mg/m ³	-	HK	Adm.Norm
Aceton	125 ppm	295 mg/m ³	-	-	Adm.Norm
Butanol (alle isomere)	25 ppm	75 mg/m ³	-	T	Adm.Norm

Personlig verneutstyr:

Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Åndedrettsvern:

Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type A2.

Håndvern:

Best egnet er nitrilhansker, men væsken kan trenge gjennom hanskene. Skift derfor hansker ofte. Hanske må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.

Øyevern:

Ved risiko for sprut: Bruk ansiktsskjerm.

Hudvern:

Ingen spesielle forholdsregler.

Kontrolltiltak for miljøeksponering:

Krav om kontroll av luftforurensning.

Produktnavn:	PROTECTING LACQUER	Side:	4/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231033	SDS-ID:	N/7.0

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Utseende:	aerosol
Lukt:	lukt av alkohol
pH:	ikke opplyst
Kokepunkt:	ikke opplyst
Flammepunkt:	13°C
Ekspløsjongrense:	3.4-2.7 vol%
Damptrykk:	4500 hPa (20°C)
Relativ tetthet:	0,79
Løselighet:	Ikke relevant
Andre opplysninger:	VOC (Volatile Organic Substances): 724 g/l (bereknet) (*)

10. STABILITET OG REAKTIVITET

<u>Stabilitet:</u>	Stabil under normale temperaturforhold.
<u>Tilstander/materialer som skal unngås:</u>	Aerosolbeholderen må ikke utsettes for høye temperaturer eller direkte sollys. Unngå kontakt med oksiderende stoffer.
<u>Farlige spaltningssprodukter:</u>	Ingen spesielle forholdsregler.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

<u>Innånding:</u>	Farlig ved innånding. Damper og sprøytetåke kan irritere luftveiene og forårsake halsirritasjon og hoste. Damp virker sløvende og kan forårsake hodepine, tretthet, svimmelhet og kvalme.
<u>Hudkontakt:</u>	Farlig ved hudkontakt. Langvarig kontakt kan forårsake rødhet og irritasjon. Produktet inneholder 2-propanol som kan trenge gjennom huden.
<u>Øyekontakt:</u>	Irriterer øynene.
<u>Inntak:</u>	Forsinkede symptomer inkluderer kvalme, brekninger, hodepine og svimmelhet.
<u>Spesifikke effekter:</u>	Hyppig innånding av selv lave konsentrasjoner kan gi irritabilitet, tretthet og hukommelsessvikt og etter hvert varige skader på nervesystemet, inkl. hjernen.

Produktnavn:	PROTECTING LACQUER	Side:	5/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produktnr.:	M1231033	SDS-ID:	N/7.0

12. MILJØOPPLYSNINGER

<u>Mobilitet:</u>	Produktet inneholder organiske løsningsmidler som fordamper lett fra alle overflater.
<u>Nedbrytbarhet:</u>	Polymeren er tungt nedbrytbar. Produktets øvrige forbindelser forventes å være biologisk lett nedbrytbare.
<u>Økotoksisitet:</u>	Produktet inneholder et stoff som kan bidra til fotokjemisk ozondannelse.
<u>Bioakkumulerings- potensial:</u>	Data om bioakkumulasjon er ikke tilgjengelig.
<u>Andre skadevirkninger:</u>	Ingen kjente.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter. Avfall klassifisert som farlig avfall. Må ikke punkteres eller brennes, heller ikke når den er tømt.

<u>Avfall i form av rester:</u>	Brukte kluter og lignende EAK-kode: 15 02 02
<u>Forurenset emballasje:</u>	EAK-kode: 15 01 10

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

<u>UN-nummer:</u>	1950
<u>Proper shipping name:</u>	AEROSOLS
<u>Sjø (IMDG):</u>	
Class:	2.1
PG:	-
MP:	No
EmS:	F-D , S-U
MFAG:	1
<u>Innenlandske vannveier:</u>	Skal håndteres lokalt.
<u>Luft (ICAO/IATA):</u>	
Class:	2.1
PG:	-
<u>Land (RID/ADR):</u>	
Klasse:	2
Emballasjegruppe:	-
Fareseddel for primærfare:	2.1
Fareseddel for tilleggstrisiko:	-

Produktnavn: PROTECTING LACQUER

Side: 6 / 7

Revisjonsdato: 2007-07-04

Printdato: 2007-07-04

Produktnr.: M1231033

SDS-ID: N/7.0

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER Faremerking:

Inneholder: Xylen

Ekstremt
brannfarlig

Helseskadelig

R12	Ekstremt brannfarlig.
R20/21	Farlig ved innånding og hudkontakt.
R36/38	Irriterer øynene og huden.
S23	Unngå innånding av damp/sprøytetåke.
S26	Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S35	Produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte.
S36/37	Bruk egnede verneklær og vernehansker.
S51	Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. Oppbevares utilgjengelig for barn.

Norske særregler:

Personer under 18 år må som hovedregel ikke arbeide med dette produktet.

Nasjonal lovgivning:

Euporaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2001 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.
Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, 16.07.2002 nr. 1139, med endringer.
Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (Databladsforskriften), 19.12.1997 nr. 1323, med endringer.
Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære 2003 nr 361.
Forskrift om brannfarlig vare, 26.06.2002 nr. 744, med endringer.
Forskrift om arbeid av barn og ungdom, 30.04.1998 nr. 551, med endringer.
Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer.
Forskrift av 10. juli 2002 om endring av forskrift av 1. mars 1996 nr. 229 om aerosolbeholdere fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Produktnavn:	PROTECTING LACQUER	Side:	7 / 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231033	SDS-ID:	N/7.0

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Brukeren skal være instruert i arbeidets utførelse og kjenne innholdet av dette sikkerhetsdatabladet.

Følgende punkter inneholder revisjoner eller nye opplysninger: 9.

(*) viser til endringer i forhold til forrige utgave.

Godkjent av DHI.

Ordlyd av risikosetninger:

R10	Brannfarlig.
R11	Meget brannfarlig.
R12	Ekstremt brannfarlig.
R20	Farlig ved innånding.
R20/21	Farlig ved innånding og hudkontakt.
R22	Farlig ved svelging.
R36	Irriterer øynene.
R36/38	Irriterer øynene og huden.
R37/38	Irriterer luftveiene og huden.
R41	Fare for alvorlig øyeskade.
R38	Irriterer huden.
R66	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
R67	Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.

Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i DHI's besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.

Utarbeidet av DHI - Centre for Environment and Toxicology, Agern Allé 5, DK-2970 Hørsholm, Denmark. www.dhigroup.com.